

George Orwell

Savaş Sonrası Günlükleri

Türkçesi: Burcu Halaç

Günlük

İÇİNDEKİLER

JURA GÜNLÜKLERİ

Ev Günlüğü 3. Cilt

7 Mayıs 1946 – 5 Ocak 1947 7

Ev Günlüğü 4. Cilt

12 Nisan 1947 – 11 Eylül 1947 91

Ev Günlüğü 5. Cilt

12 Eylül 1947 – 29 Ekim 1947 165

Avril'in Günlük Kayıtlarının Özeti

27 Aralık 1947 – 10 Mayıs 1948 181

Orwell'in Defterlerindeki İlgili Kayıtlar

Takriben 20 Şubat 1948 – 21 Mayıs 1948 187

Ev Günlüğü 5. Cilt

31 Temmuz 1948 – 24 Aralık 1948 197

Son Edebiyat Defteri'nden İlgili Kayıtlar

21 Mart 1949 – Eylül 1949 229

7 Mayıs 1946: *Londra:* Daha sonra Edinburgh ve Jura arasında karşılaştırma yapmak amacıyla notlar alıyorum.

Son iki günü Newark¹ civarında geçirdim; arabayla Nottingham, Amersham'a döndüm.

Nottingham'daki bitkiler Londra bölgesinden daha evvel yeşermiş. Ağaçların çoğu yapraklara bürünmüş. Meşe dallarındaki tomurcukların bir kısmı patlamış, yapraklar sonbaharda olduğu gibi sarımtırak bir renkteler. Kızıl gürgenler tamamen yapraklanmış hallerine kıyasla çok daha solgun. Kestaneler tomurcuğa durmuş. Elma ağaçları her yerde, yani hemen her yerde, çiçek açmış. Hatta birkaçı çiçeklerini bile dökmüş. Akdikenler de epey yeşermiş; bazı çalılıklar neredeyse tamamen akdikenle kaplı. Çançiçekleri iyice çiçeklenmiş. Keza sedif çiçekleri de (? uzun mora çalan-kızıl ot). Lalelerin, keza sarı şebboyların, abruşya çiçeklerinin, kazteresinin en güzel olduğu zamanlar. Leylaklar epey açmış. Acı damkoroğu henüz çiçeklenmemiş. Son birkaç günün korkunç soğuşuna rağmen kırların genel görüntüsü yemyeşil ve yaza hazır. Hiç kırlangıç görmedim ya da guguk kuşu duymadım.

Killi toprakta büyüyen otlar kireçli alanlardakilere nazaran daha solgun görünüyor.

14 Mayıs 1946: *Newark, Edinburgh:* Ağaçlar epey yapraklandı ancak çiçekler Nottingham ve Londra'dakilere göre çok geride. Bugünlerde en güzel mevsimini yaşayanlar laleler, taşkıranlar, abruşya çiçekleri, çançiçekleri ve yabancı unutmabeniler. Leylaklar tomurcuklanıyor ama henüz renk vermediler. Şakayıklar yeşil tomurcuklar vermiş. Elma ağaçlarının korunaklı noktalar dışında pek de tomurcuklandıkları söylenemez. Dikenli katırtırnakları açtı. Savaştan bu yana İngiltere'nin

---

1 Orwell, Humphrey Dakin'le evli olan kız kardeşi Marjorie'nin cenazesine katılmıştır. Cenaze muhtemelen 6 Mayıs 1946'da düzenlendi. Bkz. Orwell'in Dakin'e mektubu, 8 Mayıs 1946, CW, XVIII, s. 309.

güneyinde gözlenenin aksine, burada çok sayıda tavşan var. Kara kazlar bir hayli çok. Çiftleşen kervan çullukları kışın olduğundan epey farklı bir tonda şakıyor. Kuraklığın etkisi burada İngiltere'nin güneyindekinden daha büyük; göletler vs. çok sığ ve berrak. Buraların² "mısırı" da yulaf. Dönüm başına tahmini ortalama yulaf verimi yüz otuz beş kilo.

16 Mayıs 1946: Dün siyah bir tavşan (yavruydu) vurdum.³ Simsiyahı; alt kısmı griydi. Buralarda sık rastlanan bir tür gibi görünüyor.

Yulaf tarlası (0.75 hektar) iki günde sürüldü, diskli tırmıkla işlendi ve ekildi. Yeşil bir tarlaydı ve sürülüp sonra da iki kez diskli tırmıkla işlenmesine rağmen hâlâ çok engebeliydi. Tohumlar tarlaya saçılarak ekildi, belli ki buradaki küçük aralarda hâlâ yaygın olarak kullanılan yöntem bu. Ekimi yapan kişide ahşap bir kasnağa oturtulmuş böbrek şeklindeki kaputbezi bir sepetten oluşan "ekim aracı" var. Bu araç, ekimi yapan kişinin karnına oturuyor ve kayışlarla omuzlarına tutturuluyor. Ekimi yapan kişi bir o elini bir bu elini kullanıp tohumları iki yöne de saçarak bir aşağı bir yukarı yürüyor. Tohumlar oldukça dengeli bir şekilde dağıtılıyor; taneler genellikle birbirinden yedi buçuk santim kadar uzakta oluyor. Ekimi yapan kişi, bu büyüklükteki arazinin ekimine öğleden sonra başlayıp kısa sürede bitirdi. Ancak elinde kovayla onu takip edip bittikçe tohum verecek en az bir kişi daha gerekiyor. Ayrıca ekin kargalarını uzak tutmak için silahlı bir kişi

---

2 "Buralar" diye bahsedilen bölge Edinburgh'nun otuz kilometre kadar güneybatısında ve Glasgow'un kırk kilometre kadar güneydoğusunda bulunan Biggar'dı. Georges ve Doreen Kopp burada bir çiftlik almışlardı ve Orwell bir hafta boyunca onlarla kaldı. (Doreen, Gwen O' Shaughnessy'nin üvey kardeşiydi; George Kopp için bkz. *Savaş Günlükleri*, 18 Ağustos 1942). Orwell, Biggar'da iken Richard yanında değildi.

3 Orwell birçok kez kendisinin "kötü bir nişancı" olduğuna atıfta bulunmaktadır ancak bu onun kendini aşığılmasının tipik bir örneğidir.

de lazım. Üç torba tohumda sanırım toplamda on iki kile var fakat tarla için iki buçuk torba yeterli oldu. Bugün toprak düzlendi. Ekimin ardından ikinci kez bugün yapılması gereken diskli tırmıkla toprağı işleme işlemi, tohumları oldukça iyi bir şekilde kapatıyor.

Üç gün önce yavruleyen keçi o kadar çok süt veriyor ki yavruları aşırı besili ve fena halde ishaller. Bu keçinin epey gayret sarf edilerek sağılması gerek; yavruların emdiklerine ek olarak günde yaklaşık bir buçuk litre kadar süt veriyor.

Keçilerin beslenme alışkanlıklarındaki çeşitliliğe dikkat. Bu iki keçi, bitkilere erişimin olmadığı çimenlik bir otlaktalar. Çit alçak olsa da dışarıya çıkmak için hiçbir girişimde bulunmadan huzur içinde otluyorlar. Yakındaki tepede (730 metre)⁴ bu öğleden sonra kar vardı.

22 Mayıs 1946: Mayıs ayı pek çok yere kısmen de olsa geldi.

Cumartesi günü (18 Mayıs'ta) bir korkuluk yaptım. Ekin kargaları korkuluktan önceleri ürktü ama pazartesi akşamı itibarıyla korkuluğun yirmi metre yakınında karınlarını doyuruyorlardı bile.

Eileen'in mezarındaki⁵ kırk kandil güllerinin hepsi iyi kök tutmuş. Abruşıya çiçeği, minyatür alevçiçeği, taşkırançiçeği, bir tür cüce katırtırnağı, bir tür damkoruğu ve minyatür karanfil ekdim. Bitkiler pek iyi durumda olmasa da hava yağışlıydı; dolayısıyla kök salmaları gerek.

Hava yağışlı olsa da yağmurun çok şiddetli olduğu söylemez. Bugün hava açık ancak pek sıcak değil.

---

4 Bahsi geçen "yakındaki tepe" muhtemelen ya 830 metrelik Broad Law ya da 817 metrelik Dollar Law'du; ikisi de Biggar'ın yirmi-otuz kilometre kadar güneydoğusunda bulunuyordu. Biggar'a yakın tepelerin yüksekliği 365 ile 425 metre arasında değişir.

5 Orwell Biggar'da olduğu sırada, Tyne üzerindeki Newcastle'ın iki üç kilometre kuzeyindeki St. Andrew's ve Jesmond Mezarlığı'nda Eileen'in mezarını ziyaret etmiştir. Dönüş yolculuğu yaklaşık 320 kilometre sürer.

Gourroch, Craighouse'u geçiyorum.
Gourroch'dan 9:30 gibi (Glasgow'dan sabah 8:00'de) ayrıldım,
Dunoon'dan 10:00 gibi,
Rothesay'den 10:35,
Colintraive'den 11:10,
Tigh-na-bruaich'den 11:30,
Doğu Tarbert'ten 12:30 (çok geç),
Doğu Tarbert - Batı Tarbert arası sekiz kilometrelik yol,
Batı Tarbert'den 13:40 gibi ayrıldım (elli dakika geç kaldım).

23 Mayıs 1946: *Jura:* Hava hâlâ çok kuru ve sıcak. Normal şartlarda sel gibi akan akarsular uzun süren kuraklık nedeniyle kurudu. Çalılıklarda yetişen meyveler ve elmalar, eğer biraz korunaklı kalabilirlerse burada epey iyi büyüyor. Açelyaların durumu iyi, orman gülleri neredeyse yabani ota dönüşmüş, küpe çiçekleri devasa ağaçsı çalılar oluşturmuş, hatta bence yabanileşmişler. Burada çok sayıda ağaç var ama yamru yumrular ve büyük değiller. Geyikler bir hayli evcil. Bol bol tavşan var ama yetişkin olanlar çok ürkek. Eve yerleşmekle çok meşgul olduğumdan dışarıda pek bir şey yapamadım ama bahçede (yavru) bir tavşan vurdum. Kuru fasulye dışında başka sebze yok. Kuru fasulyeyi soğan turşusuyla birlikte hafif ateşte pişirmeyi deneyeceğim.

Her yerde bir sürü çançiçeği var. Çuhaçiçekleri hâlâ solmamış, ayrıca (neredeyse denizin içindeki kayaların üzerinde bile) gürlere de. Yabani süsenler yeni yeni çiçeğe duruyor. Bu çiçekler denizin kabardığı noktanın birkaç metre içerisinde yetişiyor. Su kıtlığına rağmen, çayır çimenlik alanlar buradaki en kötü, hatta kartal eğreltisinden bile daha kötü ve zararlı hasır otlarıyla istila edilmediğinde yemyeşil. Leş kargaları⁶ İngiltere'nin doğusunda olduğu gibi yalnızca kışları değil bütün yaz boyunca burada. Poyraz kuşlarına oldukça sık rastlanıyor.

---

6 Leş kargası (*Corvus cornix*).